

ENTREVISTA AMB LA TIA MERCÉ

per Pere Homs i Arenas i
Eudald Serra i Arenas

Els que no hem viscut -gràcies a Déu- la guerra civil, sempre ens hem preguntat com serien aquells anys, els anys de la guerra i de la postguerra aquí a Alella. Per això varem pensar que seria interessant que algú ens en parlés. I com que gairebé a totes les famílies del nostre poble hi ha un testimoni de primera mà sobre aquella època, conversarem amb una persona molt propera a nosaltres: la tia, de la qual sabem que té molts records d'aquells temps. Amb aquesta finalitat l'anem a buscar. La trobem fent un ram de flors, el seu treball habitual. Quan acaba la seva feina, encetem la xerrada.

Explica'ns primer alguna cosa sobre la teva infantesa i joventut... Vas néixer a Alella...

Si, sóc d'Alella, on vaig néixer l'any 1913, el dia 12 de gener. Vivia a "Ca la Facunda" una casa gran; hi ha encara qui la coneix per aquest nom, que era el de la meva mare. Vaig començar a anar a l'escola a l'edat de sis anys. Tothom sabia que vindrien aviat les germanes Salesianes, i els pares tot seguit em van portar a l'escola. Els estudis eren aleshores molt senzills i potser no em vaig aplicar massa; cal reconèixer, tanmateix, que l'ensenyament no era massa important per una dona; també ens feien passar moltes hores fent "bora-calada" i "punes al coixí".

Finalitzada l'escola als catorze anys, vaig ajudar a casa en el cultiu de flors i plantes, cosa que encara estem fent actualment.

Que feies per divertir-te o distreure't en les teves estones de lleure?

El meu treball amb la flor, ja era per a mi un entreteniment, en el que sempre jo hi fruit molt; tot fent, per exemple, ornamentació per a casaments, rams per a dies de sants i festes, així com per a l'església, on sempre hem procurat, tant el meu germà com jo, que no hi faltés mai la flor.

En els temps de lleure dels primers anys, amb altres noies de la meva edat anàvem a l'"oratori festiu", que volia dir moltes coses; per exemple, fer teatre, anar a passejar al Bosquet, on passàvem hores fent xirinola i contemplant el mar o la muntanya. També es feia la cavalcada de Reis. Sortia de casa i anava fins a les monges. Un any fent de Rei

en totel recorregut; vaig caure tres vegades del cavall (o burro, no ho recordo gairebé). Això sí, tot ens divertia. Després vingueren temps més difícils...

Suposem que això vol dir l'esclat de la nostra guerra civil. ¿Quin record en tens?

Sí, varen ésser temps molt difícils i durs per a tots, no solament per a nosaltres, i jo prefereixo no parlar massa d'esdeveniments que crec, i desitjo, que no han de tornar a repetir-se mai més.

...i després, com vas viure el temps de la postguerra?

Com a conseqüència de la guerra, el país va quedar molt empobrit i les necessitats del nostre poble eren, com podeu imaginar-vos, moltes i diverses. A Alella, com arreu de l'Estat, hi havia la Sección Femenina de la Falange, que en aquells temps era potser l'únic instrument per a poder fer coses positives i satisfer les necessitats de molta gent. Per exemple, hi havia uns menjadors oberts pels nens; uns cosidors per a fer diferents vestits; "l'escola de nit", activitat portada a terme amb la col·laboració de les Salesianes; distribució de llet i farines pels infants; preparació d'unes típiques "senalles" per Nadal, que les repartíem a l'Ajuntament. Darrerament es va continuar fent a la Parròquia. Per ajudar a subvencionar-les, en vigílies de Nadal recollíem els diners a Barcelona, per part de la Colònia, i d'altres donatius al poble.

Durant l'any també feiem rifes i tòmboles que ens donaven molta feina. Part del benefici d'aquestes anava destinat a la reconstrucció de l'Església.

En totes aquestes tasques i obres socials, recordo especialment, com a bons col·laboradors, l'alcalde senyor Ferran i els metges doctor Parellada i doctor Faus.

...i tu eres la delegada?

Sí, vaig ser delegada des de l'any 1942 per substitució de la Teresa Font, car ella va entrar religiosa a les Salesianes d'Alella. Em va espantar una mica acceptat aquest càrrec, però de fet era continuar la tasca que ja estava fent.

...però tu t'identificaves amb la Falange?

Jo estava al marge de qualsevol significació política que tingués aquest càrrec; el que sí tenia clar és que, en aquells moments, era l'únic instrument que jo i altres persones teníem a les nostres mans, per poder fer un servei molt necessari pel nostre poble.

Hi ha algunes anècdotes que us podria explicar per a reflectir una mica el sentit amb el que jo vaig viure aquesta responsabilitat. Per exemple, no enviàvem els informes de l'activitat diària, perquè ocupàvem el temps en les coses que us he dit abans. Com a cosa curiosa us diré que el dia que vàrem ser cridats a Barcelona per a rebre del governador Antonio Correa el nomenament definitiu, baixant pel Passeig de Gràcia, a l'alçada del carrer València, sento que em criden: Mercè! Era en Jaume Parellada, jove i molt vinculat a la família de doña Carmen Ribas; i em diu: "Vine, avui s'ha casat la Victòria, puja, que la veuràs". Sense fer-m'ho dir dues vegades, junt amb dues companyes ens vàrem presentar a la festa i vam passar una bona estona. De manera que, quan vem arribar a la Delegación Provincial, tot estava "donat i beneït" i vàrem rebre la repulsa pertinent.

I en l'aspecte cultural, d'esbarjo i esplai, quines altres coses fèieu?

S'organitzà el teatre i també dances femenines, participant en uns concursos comarcals i regionals, en competició amb altres pobles, i guanyant a Barcelona un tercer premi que consistí en l'equip complet de vestits de "Catalana" pel nostre grup de dotze.

Tot aquest estat de coses va durar molt de temps?

Amb els anys es van anant cobrint moltes necessitats, sobretot les més primordials; en canvi, en l'aspecte cultural va continuar la plena dedicació, sobretot, en els balls regionals, formats per un grup de nois i noies, conduïts per un bon instructor com era el senyor Camps. Durant molt temps s'aconseguí que tingués nom i estima, així ho confirmava el poble; i a la revista ALELLA, nº 82 del 1968, llegim en una entrevista feta als grups actius del Poble: -Quins actes afegíreu a la Festa Major per a fer-la més atractiva i be-

lla? - en Josep Carcasó, president dels Antics Alumnes, en Jaume Ribas, president de la Societat de Caçadors, l'Artur Suñe, director del Grup de Teatre, etc., Tots demanaren la reposició dels ballets a la Festa Major. Després de tants anys encara se'ls recorda amb joia i satisfacció. Com a nota curiosa us diré que d'aquests grups en van sortir cinc casaments i gairebé... podríem dir sis, car després d'un temps se'm va presentar el director dels ballets ja vidu, amb un dolç present i amb unamés dolça proposta, però tot acabà aquí... perquè quan l'ase no vol veure...

Quines són les teves aficions personals?

En primer lloc llegir quan tinc una estona, sempre he tingut molta afició als llibres i sobretot els catalans; recordo que ja des de molt jove sempre comprava el "Patufet", que el venien a Ca la Librada. Mai he deixat de llegir ni un número de la revista ALELLA, molt estimada per mi. A casa és enquadrada des del primer butlletí i per a mi és com una joia; vull aprofitar l'ocasió per a fer una crida, perquè els lectors hi participin i col·laborin, perquè la revista vagi endavant, i pugui créixer també el número de lectors.

En segon lloc, com sabeu, el teatre ha estat una de les meves grans aficions; m'agrada molt el teatre, però el que jo hi treballat, el teatre clàssic, amb obres com "Batalla de Reines", "Foc nou", "La Mare", "El cor del poble", "Les joies de la Roser", "La Dida", etc.; aquesta última, per a mi, és de la que conservo més bon record; mireu, us explicaré una petita anècdota. Estant jo a Roma amb unes amigues, els hi explicava l'èxit d'aquesta obra i sobretot la formidable actuació del "didot", i els deia: M'agradaria que el coneguésiu, i tot just entrem al Vaticà... "Mireu, aquí el teniu". Era allí junt amb la seva dona, en Joan Andinach. Va ésser tota una sorpresa per a nosaltres.

En la Festa Major, el teatre tenia la màxima audiència, com encara la té ara. Aprofito l'ocasió per tenir un especial record, per tots els companys i sobretot pels que ens han deixat: el nostre director Lluís Casals, Teresa Font, l'Artur Suñe i en Ferranet. Felicito també a l'actual grup de teatre que, amb gran entusiasme i encert, continua aquesta tradició que tant aprècia Alella.

Una de les aficions actuals, és també visitar sovint la Residència Aymar Puig i compartir unes hores amb els vellets

¿Com veus Alella d'aquí uns anys?

Ho veig amb optimisme, però deixeu-me que, en lloc de dir com serà, us digui tal i com m'agradaria que fos. Doncs mireu, voldria una prosperitat en la cultura en totes les facetes, i sobretot que no faltés mai el treball pels joves i adults, que l'amistat fos la nota predominant; en una paraula, desitjo tot el millor i el més bo per a Alella.

Per finalitzar digue'ns quelcom sobre la festa que la família et va oferir en el teu aniversari, car va tenir certa ressonància al poble.

Estic contenta de que em demaneu que parli d'això i us dono les gràcies de tot cor. Mireu al gener de l'any passat vaig complir setanta anys i cadascú de casa em preparà una sorpresa. Entre tots em varen fer una gran festa, un homenatge molt emocionant. Això m'ha donat molta felicitat, molta vida. Ara el que voldria pels que com jo estem a la tercera edat es que se'ls donés tant de goig com el que he rebut jo dels meus.

Ens podríem estar molta més estona conversant amb la tia, però es fa tard i ella ha de tornar amb les seves flors. En unes hores hem participat dels records d'una època per boca d'un testimoni d'aquesta; una època dura i difícil, i que els que no la hem viscuda mai l'arribarem a entendre del tot, per més que ens hi esforcem. Gràcies tia.